

కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

॥అథ సప్తమ కాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ సాధ్యా వై దేవాః సువర్గకామా ఏతగ్ం
షడ్రాత్రమపశ్యంతమాహరన్తేనాయజంత తతో వై తే సువర్గలోకమాయన్ య ఏవం
విద్వాగ్ంసః షడ్రాత్రమాసతే సువర్గమేవ లోకం యన్తి దేవసత్త్రం వై షడ్రాత్రః ప్రత్యక్షగ్ం
హ్యేతాని పృష్ఠాని య ఏవం విద్వాగ్ంసః షడ్రాత్రమాసతే సాక్షాదేవ దేవతా అభ్యారోహన్తి
షడ్రాత్రో భవతి షడ్వా ఋతవష్టప్తపృష్ఠాని [౧] పృష్ఠైరేవర్తనన్వారోహన్త్యుతుభిః
సంవత్సరం తే సంవత్సర ఏవ ప్రతి తిష్యన్తి బృహద్రథంతరాభ్యాం యన్తీయం వావ
రథంతరమసౌ బృహదాభ్యామేవ యన్త్యథో అనయారేవ ప్రతి తిష్యన్త్యేతే వై
యజ్ఞస్యాఽజ్ఞసాయనీ సుతీ తాభ్యామేవ సువర్గలోకం యన్తి త్రివృదగ్నిష్ఠోమా భవతి
తేజ ఏవావ రున్ధతే పశ్చాదశో భవతీన్ద్రయమేవావ రున్ధతే సప్తదశో [౨]
భవత్యన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా అథో పైవ తేన జాయంత ఏకవిగ్ంశో భవతి ప్రతిష్ఠిత్యా అథో
రుచమేవావత్మన్దధతే త్రిణవో భవతి విజిత్యై త్రయస్త్రిగ్ంశో భవతి ప్రతిష్ఠిత్యై
సదోహవిర్ధానిన ఏతేన షడ్రాత్రేణ యజేరన్నాశ్వత్థీ హవిర్ధానశ్చావగ్గీర్ధ్రం చ భవతస్తద్ధి
సువర్గ్యం చక్రీవతీ భవతః సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యా ఉలూఖలబుధ్నో యూపో భవతి
ప్రతిష్ఠిత్యై ప్రాశ్నో యాన్తి ప్రాజీవ హి సువర్గో [౩] లోకః సరస్వత్యా యాన్త్యేష వై
దేవయానః పన్థాస్తమేవావన్వారోహన్త్యాక్రోశన్తో యాన్త్యవర్తిమేవావన్యస్మిన్ప్రతిషజ్య
ప్రతిష్ఠాఙ్గచ్ఛన్తి యదా దశ శతం కుర్వన్త్యథైకముత్థానగ్ం శతాయుః పురుషః శతేన్ద్రియ
ఆయుష్యేపేన్ద్రియే ప్రతితిష్యన్తి యదా శతగ్ం సహస్రం కుర్వన్త్యథైకముత్థానగ్ం
సహస్రసంమితో వా అసౌ లోకోముమేవ లోకమభి జయన్తి యదైషాం ప్రమీయేత యదా

వా జీ॑యే॒రన్న॒థై॒క॒ము॒త్థా॒నం॒ తద్ధి॒ తీ॒ర్థమ్॑॥[౪]

పు॒ష్కా॒ని స॒ప్త॒దశ॑స్సు॒వర్గో॑ జ॒యన్తి॒ యదై॑కాదశ చ॥7.2.1॥

కు॒సు॒రు॒బి॒న్ద ఔ॒ద్దా॒లకి॑రకామయత పశు॒మాన్థా॒న్యమి॒తి స ఏ॒తగ్ం
స॒ప్తరా॒త్రమా॑హరత్తీ॒నా॒యజ॑త తే॒న వై స యా॑వన్తో గ్రా॒మ్యాః ప॒శవ॑స్త్తానవా॒రున్ద॒య
ఏ॒వం వి॒ద్వాన్థ॑ స॒ప్తరా॒త్రేణ॒యజ॑తే యా॑వన్త ఏ॒వ గ్రా॒మ్యాః ప॒శవ॑స్త్తానీ॒వా॒వ రు॑న్ధే స॒ప్తరా॒త్రో
భ॒వతి॒ సప్త॒ గ్రా॒మ్యాః ప॒శవః॒ సప్తా॑కరణ్యాః సప్త ఛ॒న్దాగ్స్సు॒భయ॑స్యావరుద్ధై॒
త్రి॒వృ॒దగ్ని॒ష్టోమో॑ భ॒వతి॒ తేజ॒ [౫] ఏ॒వా॒వ రు॑న్ధే ప॒శ్చద॑శో భ॒వతీ॑న్త్రి॒యమే॒వా॒వ రు॑న్ధే
స॒ప్తద॑శో భ॒వత్య॑న్నాద్యస్యా॒వరు॑ద్ధ్యా అథో పై॒వ తే॒న జా॑యత ఏ॒కవి॑గ్ంశో భ॒వతి॒
ప్రతి॑ష్ఠిత్యా అథో రు॒చమే॒వా॒కత్మ॑న్ధత్తే త్రి॒ణవో॑ భ॒వతి వి॒జిత్యై॒ పశ్చ॑వి॒గ్ంశో॑గ్ని॒ష్టోమో
భ॒వతి ప్ర॒జాప॑తేరా॒ప్త్యై మహా॑వ్రతవా॒నన్నా॑ద్యస్యా॒వరు॑ద్ధ్యా వి॒శ్వజి॑థస్వపు॒ష్టోక॑తిరాత్రో
భ॒వతి స॒ర్వస్యా॑భి॒జిత్యై॒ యత్ప్రత్య॑క్షం పూ॒ర్వేష్వ॑హస్సు పు॒ష్టాన్య॑పే॒యుః ప్రత్య॑క్షం [౬]
వి॒శ్వజి॑తి యథా దు॒గ్ధాము॑ప॒సీద॑త్యే॒వము॒త్తమ॑మహః స్వా॒నైక్రా॒త్రశ్చ॑న
స్వా॒ద్బృ॒హద్ర॑థన్తరే పూ॒ర్వేష్వ॑హఃసూ॒ప యన్తీ॒యం వా॑వ రథన్తరమసౌ బృ॒హదా॑భ్యామే॒వ న
యన్త్య॑థో అ॒నయా॑రే॒వ ప్రతి॒ తిష్ఠ॑న్తి యత్ప్రత్య॑క్షం వి॒శ్వజి॑తి పు॒ష్టాన్య॑ప॒యన్తి॒ యథా
ప్ర॒త్తాం దు॒హే తాదృ॑గే॒వ తత్॑॥[౭]

తే॒జ అపే॑యుః ప్రత్యక్షన్ద్వి॒చత్పా॑రిగ్ంశచ్చ॥7.2.2॥

బృ॒హస్ప॑తిరకామయత బ్ర॒హ్మ॑వర్చ॒సీ స్వా॒మి॒తి స
ఏ॒తమ॑ష్టరా॒త్రమ॑పశ్యత్త॒మా॑హరత్తీ॒నా॒యజ॑త తతో వై స బ్ర॒హ్మ॑వర్చస్యభ॒వద్య॑ ఏ॒వం
వి॒ద్వాన్ష్టరా॒త్రేణ॒యజ॑తే బ్ర॒హ్మ॑వర్చస్యే॒వ భ॒వత్య॑ష్టరా॒భవత్య॑ష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రీ
బ్ర॒హ్మ॑వర్చ॒సం గా॑యత్రి॒యైవ బ్ర॒హ్మ॑వర్చ॒సమ॑వ రు॒న్ధేష్టరా॒త్రో భ॒వతి చ॑తస్రో వై

దిశశ్చ॑తస్రో॑వా॒న్తరది॑శా ది॒గ్భ్య ఏ॒వ బ్ర॑హ్మ॒వర్చ॑సమ॒వ రు॑న్ధే [౮] త్రి॒వృ॑దగ్ని॒ష్టోమో భ॑వతి
 తే॒జ ఏ॒వా॒వ రు॑న్ధే ప॒శ్చాద॒శో భ॑వతీ॒న్త్రియ॑మే॒వా॒వ రు॑న్ధే స॒ప్తద॒శో
 భ॑వత్య॒న్నాద్య॑స్యా॒వరు॑ద్ధ్యా అథో పై॒వ తే॒న జా॑యత ఏ॒కవి॑గ్ంశో భ॑వతి ప్రతి॑ష్ఠిత్యా అథో
 రు॒చమే॒వా॒వత్త॑న్ధతే త్రి॒ణవో భ॑వతి వి॒జిత్యై త్ర॑యస్త్రి॒గ్ంశో భ॑వతి ప్రతి॑ష్ఠిత్యై
 ప॒శ్చావి॑గ్ంశో॑గ్ని॒ష్టోమో భ॑వతి ప్ర॒జాప॑తే॒రాప్త్యై మ॑హా॒వ్రత॑వా॒నన్నాద్య॑స్యా॒వరు॑ద్ధ్యై
 వి॒శ్వజి॑ధ్న॒ర్వపు॑ష్కో॒తిరాత్తో భ॑వతి స॒ర్వస్యా॑భి॒జిత్యై॥౯॥

ది॒బ్ధ్య ఏ॒వ బ్ర॑హ్మ॒వర్చ॑సమ॒వ రు॑న్ధే॒భిజిత్యై॥7.2.3॥

ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జా అ॑సృ॒జత తాః సృ॑ష్టాః క్షు॒ధం న్యా॒యన్ధ॑ ఏ॒తం
 న॒వరా॑త్రమ॒పశ్య॑త్త॒మా॒హర॑తే॒నా॒యజ॑త తతో వై ప్ర॒జాభ్యో॑క॒ల్పత॑ యర్హి॑ ప్ర॒జాః
 క్షు॒ధం ని॒గచ్ఛే॑యు॒స్తర్హి॑ న॒వరా॑త్రే॒ణ య॑జేతే॒మే హి వా ఏ॒తాసాం లో॒కా అ॑క్లు॒ప్తా అ॒థైతాః
 క్షు॒ధం ని గ॑చ్ఛన్తి॒మాసే॒వా॒వభ్యో లో॒కాన్క॑ల్ప॒యతి తాన్క॑ల్ప॒మానాన్ప్ర॑జాభ్యో॑ను క॒ల్పతే
 క॒ల్పన్తి [౧౦] క॒స్మా ఇ॒మే లో॒కా ఊ॒ర్జం ప్ర॒జాసు ద॑ధాతి త్రి॒రాత్రే॑ణై॒వేమం లో॒కజ్క॑ల్ప॒యతి
 త్రి॒రాత్రే॑ణా॒న్తరి॑క్షం త్రి॒రాత్రే॑ణా॒ముల్లో॒కం యథా గు॒ణే గు॒ణమ॑న్వ॒స్యత్యే॑వ॒మేవ తల్లో॒కే
 లో॒కమ॑న్వ॒స్యతి ధృ॒త్యా అ॑శి॒థిల॑మ్భా॒వాయ జ్యోతి॑ర్గో॒రాయు॑రితి జ్ఞాతా స్తో॒మా భ॑వన్తీ॒యం
 వా॒వ జ్యోతి॑ర॒న్తరి॑క్షం గో॒రసా॑వా॒యురే॒ష్వేవ లో॒కేషు ప్రతి తి॑ష్ఠన్తి జ్ఞాత్రం ప్ర॒జానా॑- [౧౧]
 జ్గచ్ఛ॑తి న॒వరాత్తో భ॑వత్య॒భిపూ॑ర్వమే॒వా॒స్మిన్తే॒జో ద॑ధాతి యో జ్యో॒గామ॑యావీ॒స్యాధ్న॑
 న॒వరా॑త్రే॒ణ య॑జేత ప్రా॒ణా హి వా ఏ॒తస్యా॑ధృ॒తా అ॒థైత॑స్య జ్యో॒గామ॑యతి
 ప్రా॒ణాసే॒వా॒స్మిన్దా॑ధో॒త యదీ॒తాసు॑ర్భ॒వతి జీ॑వత్యే॒వ॥౧౨॥

క॒ల్పన్తే ప్ర॒జానాన్త్ర॑యస్త్రి॒గ్ంశవ్బ॥7.2.4॥

ప్ర॒జాప॑తిర॒కామ॑యత ప్ర॒జాయే॑యేతి స ఏ॒తం దశ॑హోతారమ॒పశ్య॑త్త॒మజు॑హోతే॒న

దశరాత్రమసృజత తేన దశరాత్రేణ ప్రాజాయత దశరాత్రాయ దీక్షిష్యమాణో
 దశహోతారం జహుయాద్దశహోత్రైవ దశరాత్రగ్ం సృజతే తేన దశరాత్రేణ ప్ర జాయతే
 వైరాజో వా ఏష యజ్ఞో యద్దశరాత్రో య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ యజతే విరాజమేవ
 గచ్ఛతి ప్రాజాపత్యో వా ఏష యజ్ఞో యద్దశరాత్రో [౧౩] య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ యజతే
 పైవ జాయత ఇన్ద్రో వై సదృజ్దేవతాభిరాసీధన్ న వ్యావృతమగచ్ఛధన్
 ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతం దశరాత్రం ప్రాయచ్చత్తమాహరత్తేనాయజత తతో
 వై సోన్యాభిర్దేవతాభిర్వావృతమగచ్ఛద్య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ యజతే వ్యావృతమేవ
 పాపూనా భ్రాతృవ్యేణ గచ్ఛతి త్రికకుద్వా [౧౪] ఏష యజ్ఞో యద్దశరాత్రః కకుత్పశ్చదశః
 కకుదేకవిగ్ంశః కకుత్త్రయస్త్రిగ్ంశో య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ యజతే త్రికకుదేవ
 సమానానామ్భవతి యజమానః పశ్చదశో యజమాన ఏకవిగ్ంశో
 యజమానస్త్రయస్త్రిగ్ంశః పుర ఇతరా అభిచర్యమాణో దశరాత్రేణ యజేత దేవపురా ఏవ
 పర్యూహతే తస్య న కుతశ్చనోపావ్యాధో భవతి నైనమభిచరన్థన్ముణుతే దేవాసురాః
 సంయతా ఆసన్తే దేవా ఏతాః [౧౫] దేవపురా అపశ్యన్ యద్దశరాత్రస్తాః పర్యూహన్త తేషాం
 న కుతశ్చనోపావ్యాధోభవత్తతో దేవా అభవన్పురాసురా యో భ్రాతృవ్యవాన్ధన్యధన్
 దశరాత్రేణ యజేత దేవపురా ఏవ పర్యూహతే తస్య న కుతశ్చనోపావ్యాధో భవతి
 భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవతి స్తోమ స్తోమస్యోపస్తిర్భవతి
 భ్రాతృవ్యమేవోపస్తిజ్కరుతే జామి వా [౧౬] ఏతత్కుర్వన్తి యజ్జ్యాయాగ్ంసగ్గ్
 స్తోమముపేత్య కనీయాగ్ంసముపయన్తి యదగ్నిష్టోమసామాన్యవస్తాచ్చ పరస్తాచ్చ
 భవన్త్యజామిత్వాయ త్రిపుదగ్నిష్టోమోగ్నిష్టదాగ్నీయామ భవతి తేజ ఏవావ రున్ధే
 పశ్చదశ ఉక్థ్య ఐన్ద్రీష్విన్త్రయమేవావ రున్ధే త్రిపుదగ్నిష్టోమో వైశ్వదేవీమ పుష్టిమేవావ
 రున్ధే సప్తదశోగ్నిష్టోమః ప్రాజాపత్యాసు తీవ్రసోమోన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా అథో పైవ తేన
 జాయత [౧౭] ఏకవిగ్ంశ ఉక్థ్యః సారీమ ప్రతిష్ఠిత్యా అథో రుచమేవావత్మన్ధత్తే

సప్తదశోఽగ్నిష్టోమః ప్రాజాపత్యాసూపహవ్య ఉపహవమేవ గచ్ఛతి త్రిణవావగ్నిష్టోమావభిత
 ఐన్ద్రీమ విజితై త్రయస్త్రిగ్ంశ ఉక్థ్యో వైశ్వదేవీమ ప్రతిష్ఠితై విశ్వజిధ్వర్వపుష్కోఽతిరాత్రో
 భవతి సర్వస్యాఽభిజితై ||[౧౮]

ప్రాజాపత్యో వా ఏష యజ్ఞో యద్ధశరాత్రస్త్రీకకుద్వా ఏతా వై జాయత ఏకత్రిగ్ంశచ్ఛ||7.2.5||

ఋతవో వై ప్రజాకామాః ప్రజాన్నాఽవిన్దంత తేఽకామయంత ప్రజాగ్ం సృజేమహి ప్రజామవ
 రున్ధీమహి ప్రజాం విన్ధేమహి ప్రజావన్తః స్వామేతి త
 ఏతమేకాదశరాత్రమపశ్యంతమాఽహరన్తేనాఽయజంత తతో వై తే ప్రజామసృజంత
 ప్రజామవాఽరున్ధత ప్రజామవిన్దంత ప్రజావన్తోభవంత
 ఋతవోఽభవన్తదార్తవానామార్తవత్వమృతూనాం వా ఏతే పుత్రాస్తస్మా- [౧౯] దార్తవా
 ఉచ్యన్తే య ఏవం విద్వాగ్ంస ఏకాదశరాత్రమాసతే ప్రజామేవ సృజన్తే ప్రజామవ రున్ధతే
 ప్రజాం విన్దన్తే ప్రజావన్తో భవన్తి జ్యోతిరతిరాత్రో భవతి జ్యోతిరేవ పురస్తాద్దధతే సువర్గస్య
 లోకస్యాఽనుఖ్యాత్యై పృష్ఠ్యః షడహో భవతి షడ్వా ఋతవః షట్పృష్ఠాని
 పృష్ఠైరేవర్తానన్వారోహన్త్యృతుభిః సంవత్సరం తే సంవత్సర ఏవ ప్రతి తిష్ఠన్తి
 చతుర్విగ్ంశో భవతి చతుర్విగ్ంశత్యక్షరా గాయత్రీ [౨౦] గాయత్రమ్బ్రహ్మవర్చసం
 గాయత్రీయామేవ బ్రహ్మవర్చసే ప్రతి తిష్ఠన్తి చతుశ్చత్వారిగ్ంశో భవతి
 చతుశ్చత్వారిగ్ంశదక్షరా త్రిష్టగిన్ద్రియం త్రిష్టప్త్రిష్టభ్యేవేన్ద్రియే ప్రతి
 తిష్ఠన్త్యష్టాచత్వారిగ్ంశో భవత్యష్టాచత్వారిగ్ంశదక్షరా జగతీ జాగతాః పశవో జగత్యామేవ
 పశుమ ప్రతి తిష్ఠన్త్యేకాదశరాత్రో భవతి పశ్చ వా ఋతవ ఆర్తవాః
 పశ్చార్తుష్టేవాఽర్తవేమ సంవత్సరే ప్రతిష్ఠాయ ప్రజామవ రున్ధతేఽతిరాత్రావభితో భవతః
 ప్రజాయై పరిగృహీత్యై ||[౨౧]

తస్మాద్గాయత్ర్యేకాన్చ పశ్చాశచ్ఛ||7.2.6||

ఐ॒న్ద్ర॒వా॒య॒వా॒గ్రా॒న్ధ్ర॒హీ॒యా॒ద్యః॒ కా॒మ॒యే॒త య॒థా॒పూ॒ర్వం॒ ప్ర॒జాః॒ క॒ల్పే॒ర॒న్ని॒తి య॒జ్ఞ॒స్య॒ వై

యదీ॑తా॒సు॒ర్భవ॑తి జీ॒వత్యే॑వ పూ॒ర్ణాన్త॑హన్త॒హి॒ష్ణా॒యాద్యర్హి॑ ప॒ర్జన్యో॑ న వర్షే॒త్రాణాన్॑ వా
ఏ॒తర్హి॑ప్ర॒జానా॑గ్ం శు॒గృచ్ఛ॑తి యర్హి॑ ప॒ర్జన్యో॑ న వర్ష॑తి ప్రా॒ణా గ్ర॒హః ప్రా॒ణానీ॑వ
ప్ర॒జానా॑గ్ం శు॒చో ము॒ఞ్చతి॑ తా॒జక్ష్ప॑ వర్ష॑తి॥౨౬॥

ప్ర॒మీయే॑త మ॒నుష్య॑ బు॒ధ్యతే॑ య॒స్య పీ॒తా పీ॒తామ॑హః పు॒ణ్యో వా॒గ్వా ఏ॒వ పూ॒ర్ణాన్త॑హన్త॒హి॒ష్ణా॒విగ్ంశతి॑శ్చ॥7.2.7॥

గా॒యత్రో॑ వా ఐ॒న్ద్రవా॒యవో॑ గా॒యత్రం॑
ప్రా॒యణీ॑యమ॒హస్త॑స్మాత్ప్రా॒యణీ॑యే॒హనై॒న్ద్రవా॒యవో॑ గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మా॒యత॑సే
గృ॒హ్యతి॑ త్రి॒ష్టభో॑ వై శు॒క్రస్తై॒ష్టభం॑ ద్వి॒తీయ॑మ॒హస్త॑స్మాద్ద్వి॒తీయే॒హజ్ఞుక్రో॑ గృ॒హ్యతే॑
స్వ ఏ॒వైన॑మా॒యత॑సే గృ॒హ్యతి॑ జా॒గతో॑ వా ఆ॒గ్రయ॑ణో జా॒గతం॑
తృ॒తీయ॑మ॒హస్త॑స్మాత్తృ॒తీయే॒హన్నా॒గ్రయ॑ణో గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మా॒యత॑సే
గృ॒హ్యత్యే॒తద్వై ॥౨౭॥ య॒జ్ఞమా॑పద్య॒చ్ఛన్దా॑గ్స్యా॒ప్నోతి॑ యదా॒గ్రయ॑ణః శ్వో గృ॒హ్యతే॑
య॒త్రైవ॑ య॒జ్ఞమ॑దృశ॒ంతత॑ ఏ॒వైనం॑ పు॒నః ప్ర॑ యు॒జ్మే జగ॑న్ము॒ఖో వై ద్వి॒తీయ॑స్త్రి॒రాత్రో॑
జా॒గత॑ ఆ॒గ్రయ॑ణో య॒చ్ఛతు॑ర్థే॒హన్నా॒గ్రయ॑ణో గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మా॒యత॑సే
గృ॒హ్యత్యథో॑ స్వ॒మేవ॑ ఛ॒న్దోను॑ ప॒ర్యావ॑ర్త॒న్తే రా॑థం॒తరో॑ వా ఐ॒న్ద్రవా॒యవో॑ రా॑థం॒తరం॑
ప॒ఞ్చమ॑మ॒హస్త॑స్మాత్ప॒ఞ్చమే॒హ- ॥౨౮॥ నై॒న్ద్రవా॒యవో॑ గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మా॒యత॑సే
గృ॒హ్యతి॑ బా॒ర్హతో॑ వై శు॒క్రో బా॒ర్హత॑గ్ం ష॒ష్ఠమ॑హ॒స్తస్మాత్షే॒షహ॑జ్ఞుక్రో గృ॒హ్యతే॑ స్వ
ఏ॒వైన॑మా॒యత॑సే గృ॒హ్యత్యే॒తద్వై ద్వి॒తీయం॑ య॒జ్ఞమా॑పద్య॒చ్ఛన్దా॑గ్స్యా॒ప్నోతి॑ య॒చ్ఛక్రః॑
శ్వో గృ॒హ్యతే॑ య॒త్రైవ॑ య॒జ్ఞమ॑దృశ॒ంతత॑ ఏ॒వైనం॑ పు॒నః ప్ర॑ యు॒జ్మే త్రి॒ష్టజ్ము॒ఖో వై
తృ॒తీయ॑స్త్రి॒రాత్రస్తై॒ష్టభః ॥౨౯॥ శు॒క్రో య॑థ॒స్పృమే॒హజ్ఞుక్రో॑ గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మా॒యత॑సే
గృ॒హ్యత్యథో॑ స్వ॒మేవ॑ ఛ॒న్దోను॑ ప॒ర్యావ॑ర్త॒న్తే వా॒గ్వా ఆ॒గ్రయ॑ణో
వా॒గష్ట॑మ॒హస్త॑స్మాద్ష॒ష్టమే॒హన్నా॒గ్రయ॑ణో గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మా॒యత॑సే గృ॒హ్యతి॑
ప్రా॒ణో వా ఐ॒న్ద్రవా॒యవః॑ ప్రా॒ణో న॑వమ॒హస్త॑స్మాన్న॒వమే॒హనై॒న్ద్రవా॒యవో॑ గృ॒హ్యతే॑ స్వ

ఏ॒నై॒న॒మా॒య॒త॒నే గృ॒హ్యే॒త- [30] ద్వై తృ॒తీ॒యం య॒జ్ఞమా॒పద్య॑చ॒న్దాగ్స్యా॑ప్నోతి
 య॒దై॒న్త్ర॒వా॒య॒వః శ్వో గృ॒హ్యతే॑ య॒త్తై॒వ య॒జ్ఞమ॑దృ॒శ॒న్తత ఏ॒నై॒నం పు॒నః ప్ర
 యు॒జ్మే॒థో స్వ॒మే॒వ ఛ॒న్దో॒ను ప॒ర్యా॒వర్త॑న్తే ప॒థో వా ఏ॒తే॒ధ్యప॑థే॒న య॒న్తి
 యే॒న్యే॒నై॒న్త్ర॒వా॒య॒వాత్ప్ర॑తిపద్య॒న్తే॒న్తః ఖ॒లు వా ఏ॒ష య॒జ్ఞస్య
 య॒ద్దశ॑మ॒మహర్ద॑శ॒మే॒హనై॒న్త్ర॒వా॒య॒వో గృ॒హ్యతే॑ య॒జ్ఞస్యై- [30]
 వా॒న్త॒జ్ఞత్వా॑ప॒థాత్ప॒న్థామ॑పి య॒న్త్యథో॑ య॒థా వహీ॑య॒సా ప్ర॒తిసా॑రం వహ॒న్తి తా॒దృగే॑వ
 త॒చ॒న్దాగ్స్యన్యో॑న్యస్య లో॒కమ॑భ్య॒ధ్యా॒యన్తాన్యే॑తే॒నైవ దే॒వా వ్య॑వాహ॒యనై॒న్త్ర॒వా॒య॒వస్య
 వా ఏ॒తదా॑య॒తనం య॒చ్ఛతు॑ర్థమహ॒స్తస్మి॑న్నాగ్ర॒యణో గృ॒హ్యతే॑
 తస్మా॑దాగ్ర॒యణస్యా॑న్యత॒నే నవ॑మే॒హనై॒న్త్ర॒వా॒య॒వో గృ॒హ్యతే॑ శు॒క్రస్య॑ వా
 ఏ॒తదా॑య॒తనం య॒త్పృ॒శ్ణమ- [31] మహ॑స్తస్మి॒నై॒న్త్ర॒వా॒య॒వో గృ॒హ్యతే॑
 తస్మా॑దై॒న్త్ర॒వా॒య॒వస్యా॑న్యత॒నే సప్త॑మే॒హజ్ఞు॑క్రో గృ॒హ్యత ఆగ్ర॑య॒ణస్య॑ వా
 ఏ॒తదా॑య॒తనం య॒త్షష్ఠ॑మహ॒స్తస్మి॑జ్ఞుక్రో గృ॒హ్యతే॑
 తస్మా॑చ్ఛు॒క్రస్యా॑న్యత॒నే॒ష్టమే॑హ॒న్నాగ్ర॑య॒ణో గృ॒హ్యతే॑ ఛ॒న్దాగ్స్యే॑వ తద్వి॒వాహ॑య॒తి
 ప్ర వ॒స్యసో॑ వి॒వాహ॑మాప్నోతి య ఏ॒వం వే॒దా॒థో దే॒వతా॑భ్య ఏ॒వ య॒జ్ఞే సం॑విదం దధాతి
 తస్మా॑దిదమన్యో॒న్యస్మై॑ దధాతి॥[33]

ఏ॒తద్వై ప॒శ్చమే॑హ॒న్తైష్ఠు॑భ ఏ॒తద్గృ॑హ్యతే య॒జ్ఞస్య॑ ప॒శ్చమ॑మన్యస్మా ఏ॒కశ్చ॑॥7.2.8॥

గా॒య॒త్రస్త్రి॑ష్ఠు॒భో జగ॑త ఏ॒తదాగ్ర॑య॒ణో జగ॑న్ము॒ఖో॒థో స్వ॒గం రా॑థ॒న్తరో బా॑రహ॒త ఏ॒తద్వై ద్వి॒తీయ॑గం
 శు॒క్రస్త్రి॑ష్ఠు॒జ్ఞాభో॑థో వాక్పా॒ణ ఏ॒తత్తృ॒తీయ॑మై॒న్త్ర॒వా॒య॒వో॒థో ప॒థో వై దశ॑మం య॒జ్ఞస్య॑ చతు॒ర్థమాగ్ర॑య॒ణో నవ॑మ
 ఐ॒న్త్ర॒వా॒య॒వశ్శు॒క్రస్య॑ ప॒శ్చమ॑మై॒న్త్ర॒వా॒య॒వస్సప్త॑మే శు॒క్రశ్శు॒క్ర ఆగ్ర॑య॒ణో య॒థ్షష్ఠ॑మ॒ష్టమే॑హ॒న్నాగ్స్యే॑ (స్సప్త॑మే శుక్రో
 య॒థ్షష్ఠ॑గం శుక్రో॒ష్టమే॑హ॒న్నాగ్ర॑య॒ణశ్శ్చన్దాగ్స్యే॑)॥

ప్రజాపతిరకామయత ప్ర జాయేయేతి స ఏతం
ద్వాదశరాత్రమపశ్యత్తమాహరత్రేనాయజత తతో వై స ప్రాజాయత యః కామయేత
ప్ర జాయేయేతి స ద్వాదశరాత్రేణ యజేత పైవ జాయతే బ్రహ్మవాదినో
వదన్త్యగ్నిష్టోమప్రాయణా యజ్ఞా అథ కస్మాదతిరాత్రః పూర్వః ప్ర యుజ్యత ఇతి చక్షుషీ
వా ఏతే యజ్ఞస్య యదతిరాత్రౌ కనీనికే అగ్నిష్టోమౌ య- [38] దగ్నిష్టోమం పూర్వం
ప్రయుజ్జీరన్బహిర్ధా కనీనికే దధ్యస్తస్మాదతిరాత్రః పూర్వః ప్ర యుజ్యతే చక్షుషీ ఏవ
యజ్ఞే ధిత్వా మధ్యతః కనీనికే ప్రతి దధతి యా వై గాయత్రీం జ్యోతిఃపక్షాం వేద జ్యోతిషా
భాసా సువర్గలోకమేతి యావగ్నిష్టోమౌ తౌ పక్షౌ యేన్తరేన్షావుక్థాః స ఆత్మేషా వై
గాయత్రీ జ్యోతిఃపక్షా య ఏవం వేద జ్యోతిషా భాసా సువర్గలోక- [39] మేతి ప్రజాపతిర్వా
ఏష ద్వాదశధా విహితో యద్ద్వాదశరాత్రౌ యావతిరాత్రౌ తౌ పక్షౌ యేన్తరేన్షావుక్థాః
స ఆత్మా ప్రజాపతిర్వావైష సన్ధన్దౌ వై సత్త్రేణ స్పృణోతి ప్రాణా వై సత్ప్రాణానేవ స్పృణోతి
సర్వాసాం వా ఏతే ప్రజానాం ప్రాణైరాసతే యే సత్త్రమాసతే తస్మాత్సృచ్చన్తి కిమేతే సత్త్రిణ
ఇతి ప్రియః ప్రజానాముత్థితో భవతి య ఏవం వేద||[39]

అగ్నిష్టోమౌ యథ్యువర్గలోకం ప్రియః ప్రజానాం పశ్య చ||7.2.9||

న వా ఏషోన్యతో వైశ్వానరః సువర్గాయ లోకాయ ప్రాభదూర్ధ్వ హ వా ఏష ఆతత
ఆసీత్తే దేవా ఏతం వైశ్వానరం పర్యోహన్థున్వర్గస్య లోకస్య ప్ర భూత్యా ఋతవో వా ఏతేన
ప్రజాపతిమయాజయన్తేష్వార్ధ్నోదధి తద్బద్ధోతి హ వా ఋత్విక్షు య ఏవం
విద్వాన్ద్వాదశాహేన యజతే తేన్స్మిన్నైచ్చన్త స రసమహ వసన్తాయ ప్రాయచ్చ- [32]
ద్యవజ్జీష్మాయాషధీర్వర్షాభ్యో వ్రీహీజ్ఞురదే మాషతిలౌ హేమన్తశిశిరాభ్యాం తేనేన్త్రం
ప్రజాపతిరయాజయత్తతో వా ఇన్త్ర ఇన్తోభవత్తస్మాదాహురానుజావరస్య యజ్ఞ ఇతి స
హ్యేతేనాగ్రేయజతైష హ వై కుణపమత్తి యః సత్త్రే ప్రతిగృహ్ణతి

పురుషకు॑ణపమ॑శ్వకు॑ణప॑జ్గర్వా అ॒న్నం యే॒న పా॒త్రేణా॑న్ము॒ బిభ్ర॑తి య॒త్తన్న నిర్ణే॑నిజతి
తతో॑ఽధి [30] మ॒ల॒ఞ్జాయ॑త ఏ॒క ఏ॒వ య॑జే॒తైకో హి ప్ర॒జాప॑తిర్నోద్ద్వాద॑శ రా॒త్రీర్ద్విక్షి॑తః
స్యాద్ద్వాద॑శ మా॒సాః సం॑వ॒థ్సరః॑ సం॑వ॒థ్సరః॑ ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జాప॑తిర్వా॒వైష ఏ॒ష హ త్వి
జాయ॑తే య॒స్తప॑సోఽధి జాయ॑తే చ॒తుర్థా వా ఏ॒తాస్తస్తస్తస్తో॑ రా॒త్రయో
యద్ద్వాద॑శోఽప॒సదో॑ యాః ప్ర॒థమా॑ య॒జ్ఞం తా॒భిః స॑మ్భ॒రతి॑ యా ద్వి॒తీయా॑ య॒జ్ఞం
తా॒భిరా ర॑భ॒తే [3౯] యాస్తృ॑తీయాః పా॒త్రాణి॑ తా॒భిర్నిర్ణే॑నిక్తి యాశ్చ॑తుర్థి॒రపి
తా॒భిరాత్మా॑నమ॒న్తర॑తః శు॒న్ధతే॑ యో వా అ॒స్య ప॑శుమ॒త్తి మాగ్ం॑సగ్ం సోఽత్తి॑ యః
పు॒రోడా॑శం మ॒స్తిష్ఠు॑గ్ం స యః పరి॒వాపం॑ పు॒రీష॑గ్ం స య ఆ॒జ్యం మ॒జ్జాన॑గ్ం స
య॒సోమ॑గ్ం స్వేద॒గ్ం సోఽపి॑ హ వా అ॒స్య శీర్ష॑ణ్యా ని॒ష్పదః॑ ప్రతి గృ॒హ్ణతి॑ యో
ద్వాద॑శాహే ప్రతిగృ॒హ్ణతి॑ తస్మాద్ద్వాద॑శాహే॒న న యా॑జ్యం పా॒పమో॑ వ్యావృ॒త్త్యే||[౪౦]
అ॒యచ్ఛద॑ధి రభ॒తే ద్వాద॑శాయే॒న చ॒త్వారి॑ చ||7.2.10||

ఏ॒కస్మై॑ స్వా॒హా ద్వా॒భ్యాగ్ స్వా॒హా త్రి॒భ్యః స్వా॒హా చ॒తుర్భ్యః॑ స్వా॒హా ప॒ంచ॒భ్యః స్వా॒హా
షడ్భ్యః॑ స్వా॒హా సప్త॒భ్యః స్వా॒హాఽష్టా॒భ్యః స్వా॒హా న॒వభ్యః॑ స్వా॒హా దశ॒భ్యః స్వా॒హైకాద॑శభ్యః
స్వా॒హా ద్వాద॑శభ్యః స్వా॒హా త్రయోద॑శభ్యః స్వా॒హా చ॒తుర్దశ॒భ్యః స్వా॒హా ప॒ంచద॑శభ్యః
స్వా॒హా షోడ॑శభ్యః స్వా॒హా సప్తద॑శభ్యః స్వా॒హాఽష్టద॑శభ్యః స్వా॒హైకా॒న్న విగ్ం॑శత్రై స్వా॒హా
న॒వవిగ్ం॑శత్రై స్వా॒హైకా॒న్న చ॒త్వారిగ్ం॑శతే స్వా॒హా న॒వచ॒త్వారిగ్ం॑శతే స్వా॒హైకా॒న్న షష్టై॑
స్వా॒హా న॒వషష్టై॑ స్వా॒హైకా॒న్నాఽశీ॒త్రై స్వా॒హా న॒వాశీ॒త్రై స్వా॒హైకా॒న్న శతాయ॑ స్వా॒హా
శతాయ॑ స్వా॒హా ద్వా॒భ్యాగ్ శతా॒భ్యాగ్ స్వా॒హా సర్వ॑స్మై స్వా॒హా||[౪౦]
న॒వచ॒త్వారిగ్ం॑శతే స్వా॒హైకా॒న్నైకవిగ్ం॑శతిశ్చ||7.2.11||

ఏ॒కస్మై॑ స్వా॒హా త్రి॒భ్యః స్వా॒హా ప॒ంచ॒భ్యః స్వా॒హా సప్త॒భ్యః స్వా॒హా న॒వభ్యః॑ స్వా॒హైకాద॑శభ్యః

స్వా॑హా త్ర॒యోద॑శ॒భ్యః స్వా॑హా ప॒ఞ్చద॑శ॒భ్యః స్వా॑హా స॒ప్తద॑శ॒భ్యః స్వా॑హైకా॒న్న విగ్ం॑శ॒త్యై
 స్వా॑హా న॒వవిగ్ం॑శ॒త్యై స్వా॑హైకా॒న్న చ॒త్వారిగ్ం॑శ॒తే స్వా॑హా న॒వచ॒త్వారిగ్ం॑శ॒తే స్వా॑హైకా॒న్న
 ష॒ష్ఠ్యై స్వా॑హా న॒వష॒ష్ఠ్యై స్వా॑హైకా॒న్నాశీ॒త్యై స్వా॑హా న॒వాశీ॒త్యై స్వా॑హైకా॒న్న శ॒తాయ॑
 స్వా॑హా శ॒తాయ॑ స్వా॑హా స॒ర్వస్మై॑ స్వా॑హా॥[౪౨]
 ఏ॒కస్మై॑ త్రి॒భ్యః ప॒ఞ్చాశ॑తీ॥7.2.12॥

ద్వా॒భ్యాగ్ స్వా॑హా చ॒తుర్భ్యః॑ స్వా॑హా ష॒డ్భ్యః స్వా॑హాఽష్టా॒భ్యః స్వా॑హా ద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా
 ద్వాద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా చ॒తుర్దశ॑భ్యః స్వా॑హా షో॒డశ॑భ్యః స్వా॑హాఽష్టాద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా విగ్ం॑శ॒త్యై
 స్వా॑హాఽష్టాన॒వత్యై॑ స్వా॑హా శ॒తాయ॑ స్వా॑హా స॒ర్వస్మై॑ స్వా॑హా॥[౪౩]
 ద్వా॒భ్యామ॒ష్టాన॒వత్యై॑ ష॒డ్విగ్ం॑శ॒తిః॥7.2.13॥

త్రి॒భ్యః స్వా॑హా ప॒ఞ్చభ్యః॑ స్వా॑హా స॒ప్తభ్యః॑ స్వా॑హా న॒వభ్యః॑ స్వా॑హైకాద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా
 త్ర॒యోద॑శ॒భ్యః స్వా॑హా ప॒ఞ్చద॑శ॒భ్యః స్వా॑హా స॒ప్తద॑శ॒భ్యః స్వా॑హైకా॒న్న విగ్ం॑శ॒త్యై స్వా॑హా
 న॒వవిగ్ం॑శ॒త్యై స్వా॑హైకా॒న్న చ॒త్వారిగ్ం॑శ॒తే స్వా॑హా న॒వచ॒త్వారిగ్ం॑శ॒తే స్వా॑హైకా॒న్న ష॒ష్ఠ్యై
 స్వా॑హా న॒వష॒ష్ఠ్యై స్వా॑హైకా॒న్నాశీ॒త్యై స్వా॑హా న॒వాశీ॒త్యై స్వా॑హైకా॒న్న శ॒తాయ॑ స్వా॑హా
 శ॒తాయ॑ స్వా॑హా స॒ర్వస్మై॑ స్వా॑హా॥[౪౪]
 త్రి॒భ్యోఽష్టా॑చ॒త్వారిగ్ం॑శ॒తీ॥7.2.14॥

చ॒తుర్భ్యః॑ స్వా॑హాఽష్టా॒భ్యః స్వా॑హా ద్వాద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా షో॒డశ॑భ్యః స్వా॑హా విగ్ం॑శ॒త్యై
 స్వా॑హా ష॒ణ్ణవ॑త్యై స్వా॑హా శ॒తాయ॑ స్వా॑హా స॒ర్వస్మై॑ స్వా॑హా॥[౪౫]
 చ॒తుర్భ్య॑ష॒ణ్ణవ॑త్యై షో॒డశి॑॥7.2.15॥

ప॒శ్చా॒భ్యః స్వా॑హా ద॒శ॒భ్యః స్వా॑హా ప॒శ్చాద॒శ॒భ్యః స్వా॑హా వి॒గ్ంశ॒త్యై స్వా॑హా ప॒శ్చాన॒వ॒త్యై
 స్వా॑హా శతాయ స్వా॑హా సర్వ॒స్మై స్వా॑హా॥[౪౬]
 ప॒శ్చా॒భ్యః ప॒శ్చాన॒వ॒త్యై చతు॒ర్దశి॑||7.2.16||

ద॒శ॒భ్యః స్వా॑హా వి॒గ్ంశ॒త్యై స్వా॑హా త్రి॒గ్ంశ॒తే స్వా॑హా చ॒త్వారి॒గ్ంశ॒తే స్వా॑హా ప॒శ్చాశ॒తే
 స్వా॑హా ష॒ష్ఠ్యై స్వా॑హా సప్త॒త్యై స్వా॑హాఽశీ॒త్యై స్వా॑హా న॒వ॒త్యై స్వా॑హా శతాయ స్వా॑హా
 సర్వ॒స్మై స్వా॑హా॥[౪౭]
 ద॒శ॒భ్యో ద్వావి॒గ్ంశ॒తిః||7.2.17||

వి॒గ్ంశ॒త్యై స్వా॑హా చ॒త్వారి॒గ్ంశ॒తే స్వా॑హా ష॒ష్ఠ్యై స్వా॑హాఽశీ॒త్యై స్వా॑హా శతాయ స్వా॑హా
 సర్వ॒స్మై స్వా॑హా॥[౪౮]
 వి॒గ్ంశ॒త్యై ద్వాద॒శి||7.2.18||

ప॒శ్చాశ॒తే స్వా॑హా శతాయ స్వా॑హా ద్వా॒భ్యాగ్ం శతా॒భ్యాగ్ స్వా॑హా త్రి॒భ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా
 చతు॒ర్భ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా ప॒శ్చాభ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా ష॒డ్భ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా సప్త॒భ్యః
 శతే॒భ్యః స్వా॑హాఽష్టా॒భ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా న॒వ॒భ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా స॒హస్రా॒య స్వా॑హా సర్వ॒
 స్మై స్వా॑హా॥[౪౯]
 ప॒శ్చాశ॒తే ద్వాత్రి॒గ్ంశ॒తీ||7.2.19||

శతాయ స్వా॑హా స॒హస్రా॒య స్వా॑హాఽయు॒తాయ స్వా॑హా ని॒యుతాయ స్వా॑హా
 ప్ర॒యుతాయ స్వా॑హాఽర్బుదాయ స్వా॑హా న్య॒ర్బుదాయ స్వా॑హా స॒ముద్రాయ స్వా॑హా
 మ॒ధ్యాయ స్వా॑హాఽంతాయ స్వా॑హా ప॒రార్థాయ స్వా॑హోష॒సే స్వా॑హా పృ॒ష్ఠ్యై స్వా॑హోదే॒ప్యతే

స్వా॑హో॒ద్యతే॑ స్వా॑హో॒ది॒తాయ॑ స్వా॑హో॒ సు॒వ॒ర్గా॒య స్వా॑హో॒ లో॒కా॒య స్వా॑హో॒ సర్వ॑స్మై స్వా॑హో॒॥

[౫౦]

శతా॑యాఽష్టా॒త్రి॒గ్ంశతీ॑॥7.2.20॥

సా॒ధ్యా॒ష్ట॒డాత్ర॑జ్క॒ సు॒రు॒బి॒న్ద॒స్స॒ప్త॒రాత్రం॑ బృ॒హ॒స్ప॒తిర॑ష్ట॒రాత్రం॑ ప్ర॒జాప॑తిస్తాః క్షు॒ధన్వ॑వరాత్రం ప్ర॒జాప॑తిరకామయత
దశ॑హోతారమృతవ ఐన్ద్ర॒వాయ॑వాగ్రాన్గా॒యత్రో వై ప్ర॒జాప॑తిస్స ద్వాద॑శరాత్రన వా ఏక॑స్మా ఏక॑స్మై ద్వాభ్యాన్త్రైభ్యశ్చతు॑ర్భ్యః
ప॒శ్చాభ్యో॑ దశ॑భ్యో విగ్ంశత్యై ప॒శ్చాశతే॑ శతా॑య విగ్ంశతిః॥20॥

సా॒ధ్యా అ॒స్మా ఇ॒మే లో॒కా గా॒యత్రం॑ వై తృ॒టీయ॑మేక॑స్మై ప॒శ్చాశతీ॑॥౫౦॥

సా॒ధ్యాస్స॑ర్వస్మై స్వా॑హో॒॥

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥

॥ఇతి సప్తమ కాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః॥